
**Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II**

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ

Силабус

ОК 37, Педагогічна практика

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Середня освіта (Природничі науки)»

III. Курс

Навчальний рік / Семестр 2025-2026 / 5-й семестр

Викладач, відповідальний за освітній компонент

Кутоші Камілла Дезидерівна; викладач-стажист

науковий ступінь, вчене звання, посада

E-mail: kutasi.kamilla@kmf.org.ua

Кабінет: 225

Дні та години консультації: Вівторок / Середа 9:00-10:30

Опис освітнього компоненту		
Рівень вищої освіти	Першій (бакалаврський)	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	014.15 Середня освіта (Природничі науки)	
Предметна спеціальність	-	
Кваліфікація	Бакалавр освіти за спеціальністю „Середня освіта (Природничі науки)”	
Форма навчання	Інституційна (денна, заочна, дистанційна)	
Тип освітнього компоненту	Обов’язковий компонент професійної підготовки	
Мови викладання	Угорська	
Кількість кредитів	3	
Всього годин	90	
	форма навчання	
	денна	заочна
Лекції І. семестр		
Практичні, семінарські заняття І. семестр	40	40
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	50	50
Консультації для здобувачів заочної форми навчання		

Пререквізити освітнього компоненту

ОК 35 Практика (польова практика з біології та географії);

ОК 37 Практика (педагогічна практика);

Анотація освітнього компоненту, мета, завдання

Цілі предмета: освоїти з учнями методи навчання природничих наук; основні методи набуття знань з природничих наук (методологія проведення експериментів і спостережень).

Завдання: освоїти з учнями нові освітні методи; ознайомити учнів з особливостями викладання природничих наук у різних типах шкіл; сформувати у майбутніх учителів навички, які дозволять їм спостерігати за методами та формами роботи з природничих наук під час уроків і позаурочних заходів; навчити їх планувати деталі уроків, проводити самоаналіз та аналізувати уроки інших; сформувати потребу в подальшій освіті та навчанні протягом життя.

Основна тематика освітнього компоненту

Основні розділи навчальної програми

1. Ознайомлення з річним планом роботи практичної школи, планом роботи педагогічного колективу, історією школи, її діяльністю та необхідними документами.
2. Ознайомлення з функціонуванням і річним планом методичної групи з природничих наук. Досягнення в навчанні природничих наук. Обладнання кабінету природничих наук та технічне оснащення школи. Правила охорони праці в кабінеті природничих наук та їх типи. Учбовий план для практичного навчання з природничих наук.
3. Ознайомлення з завданнями класного керівника, співпрацею організатор-педагога та класних керівників, роботою учнівського самоврядування.
4. Спостереження за уроками вчителя біології практичної школи та учнів, аналіз уроків. Систематизація та застосування критеріїв аналізу уроків. Підготовка детальної частини уроків та проведення окремих уроків. Підготовка наочних матеріалів. Участь у круглих столах та професійних дискусіях.
5. Ведення спостережницького журналу, збір дидактичних ігор, вибір та застосування ІКТ-інструментів, складання планів уроків, аналіз уроків.

Теми практичних занять

1. Спостереження та аналіз 19 уроків з природничих наук.
2. Визначення структури уроку, методів і засобів навчання.
3. Аналіз роботи учнів та активності на заняттях.
4. Ознайомлення з навчальною документацією (журнали, плани).
5. Підготовка та проведення одного уроку з природничих наук.

Основні теми для самостійної роботи

1. Студенти під час педагогічної практики повинні відвідати та проаналізувати 19 навчальних занять з природничих наук, а також самостійно провести один урок у закладі загальної середньої освіти.
2. За результатами практики студенти ведуть записи у щоденнику педагогічної практики, де фіксують спостереження та власний досвід.
3. Після завершення практики щоденник необхідно завантажити на платформу Google Classroom у межах освітнього компонента «Педагогічна практика».

Основні теми консультацій для здобувачів заочної форми навчання

4. Ознайомлення з річним планом роботи практичної школи, планом роботи педагогічного колективу, історією школи, її діяльністю та необхідними документами.
5. Ознайомлення з функціонуванням і річним планом методичної групи з природничих наук. Досягнення в навчанні природничих наук. Обладнання кабінету природничих наук та технічне оснащення школи. Правила охорони праці в кабінеті природничих наук та їх типи. Учбовий план для практичного навчання з природничих наук.
6. Ознайомлення з завданнями класного керівника, співпрацею організатор-педагога та класних керівників, роботою учнівського самоврядування.

7. Спостереження за уроками вчителя біології практичної школи та учнів, аналіз уроків. Систематизація та застосування критеріїв аналізу уроків. Підготовка детальної частини уроків та проведення окремих уроків. Підготовка наочних матеріалів. Участь у круглих столах та професійних дискусіях.
8. Ведення спостережницького журналу, збір дидактичних ігор, вибір та застосування ІКТ-інструментів, складання планів уроків, аналіз уроків.

Методи навчання

Метою практики є застосування набутих теоретичних знань у реальному освітньому середовищі та здобуття цінного професійного досвіду.

Під час практики студенти ознайомлюються з особливостями організації освітнього процесу та методами викладання природничих наук у закладах загальної середньої освіти.

Під час проходження педагогічної практики застосовуються різні методи навчання, зокрема: словесні (пояснення, бесіда), наочні (демонстрація, ілюстрація, мультимедійні матеріали), практичні (спостереження, лабораторні), а також інтерактивні та проєктні методи. За можливості використовуються інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів.

Очікувані інтегровані, загальні та фахові компетентності

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, природничих, фізичних, хімічних, біологічних і педагогічних наук, що передбачає застосування теорій та методів природничих наук, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

Програмні результати навчання

ПРН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН11. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 18. Проводить і організовує експериментальні польові та лабораторні дослідження та інтерпретує їх результати, демонструє вміння виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарні зразки та іншу наочність.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Поточний контроль

Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Участь у 20 уроках	20 балів
Спостереження і проведення 20 уроків	40 балів
Планування, організація та проведення власного уроку	40 балів

Підсумковий контроль

Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Іспит: усний/письмовий	Підсумковий контроль здійснюється на основі виконаних під час педагогічної практики завдань та видів діяльності в школі. Підсумкова оцінка формується на основі набраних балів за ці види роботи.

Максимальна кількість балів: 100

Оцінку можна отримати автоматом при умові:

Оцінку можна отримати автоматично за умови, що студент був присутній на всіх спостережуваних уроках, вчасно здав усі необхідні матеріали та успішно провів власний урок відповідно до вимог програми.

Складання іспиту/ заліку є обов'язковим

1. Усі завдання мають бути здані до встановлених дедлайнів.
2. Завдання, здані із запізненням без поважної причини, можуть оцінюватися з пониженням балів або не зараховуватися.
3. Перескладання контрольних робіт та заліку можливе відповідно до графіка перескладань, погодженого з кафедрою та викладачем.

Політика щодо відвідування занять

1. Студент зобов'язаний відвідати 19 уроків біології та здоров'я, які проводять викладач і однокурсники.
2. Скласти записки з кожного відвіданого уроку.
3. Зобов'язаний провести 1 урок і завантажити повний план уроку разом з додатками на платформу педагогічної практики Classroom.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

1. Відсутність з будь-якої причини студент повинен компенсувати відповідно до інструкцій викладача.
2. Оцінювання роботи студента залежить від участі в уроках школи та якості і точності записок з відвідуваних уроків.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II визначається положенням «Положення про академічну доброчесність» затвердженого Вченою радою Протокол №9 від 20 грудня 2022 року.

Вказану інформацію можна знайти за посиланням:

https://kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf

Якою мірою можна використовувати штучний інтелект під час проходження курсу згідно з шкалою, прийнятою в ЗУІ:

<https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2024/11/zagalni-rekomendacii-vikoristannja-shtuchnogo-intelektu-v-navchanni-ta-vikladanni-u-zui.pdf>

<https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2024/11/ai-tablazat-hu.pdf>

Під час підготовки до семінарських і практичних занять

Під час підготовки до лабораторних занять

Під час виконання індивідуальних завдань

Під час виконання групових завдань

Під час самостійної роботи: 1

Рекомендовані джерела

(основна та допоміжна література, електронні та онлайн інформаційні ресурси)

Основна література

1. Kriska Gy., Karkus Zs. A biológia tanításának elmélete és gyakorlata. – ELTE Eötvös Kiadó, 2015. – 344. p. + digitális melléklet
2. Bodzsár Éva (szerk.) Kézikönyv a biológiatanítás módszertanához. – Szeged: Trefort, 2005. 250 p.
3. Haraszty Á. A biológia tanítása. – Budapest, 1981. –237 p
4. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар [та ін.]; за ред. І. В. Мороза. – К.: Либідь, 2006. – 593 с.
5. Матвеев М. Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М. Д. Матвеев, В. А. Колодій, В. І. Соболев; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2011. – 287 с.
6. Методика навчання біології : практикум для студ. вищих пед. навч. закл. біол. спец. / І. В. Мороз [та ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 89 с.
7. Методика навчання біології : навч. посіб. / уклад. О. І. Турлай; Чернівецьк. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – 100 с.
8. Методика навчання біології та природознавства : практикум для студ. вищ. пед. навч. закл. біол. спец. / Мороз І. В. [та ін.]; [за ред. І. В. Мороза]. - К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 143 с.

Допоміжна література

1. Методика навчання біології : прогр. навч. дисципліни для підготов, фахівців ОКР "бакалавр" напрямку 6.040102 Біологія* у вищ. навч. закл. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; [авт.-уклад.: І. В. Мороз та ін.]. – Вид. 2-ге, допов. і переробл. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 28 с.
2. 10. Нікітченко Л.О. Левчук Н.В. Методика навчання біології та природознавства. Методичні рекомендації до лабораторних робіт. – Вінниця, 2016.

Електронні та онлайн інформаційні ресурси

1. Київ, МОН України, 2016.
2. Державний стандарт базової середньої освіти (2020)
3. Типові освітні програми для 5–9 класів (НУШ)
4. Електронна бібліотека НУШ: <https://nus.org.ua>

Доступ до «Google Classroom» освітнього компоненту

Денна ф.н.

<https://classroom.google.com/c/ODE0NDM4NzU1MjY5?cjc=uowfdltd>

Код курсу: uowfdltd

Заочна ф.н.

<https://classroom.google.com/c/ODE0NDM4OTk1MjY0?cjc=oza7ngnj>

Код курсу: oza7ngnj

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Для забезпечення ефективного проведення занять використовуються:

- мультимедійне обладнання (проектор, ноутбук, інтерактивна дошка);
- доступ до мережі Інтернет;
- програмне забезпечення для створення та демонстрації навчальних матеріалів (Google Classroom, Google Meet, Microsoft Office, Canva, PowerPoint тощо);
- електронні та друковані підручники, довідники, навчально-методичні матеріали;
- наочні матеріали: плакати, моделі, демонстраційні зразки, роздаткові матеріали;